Maiatzak 12
larunbata
Jardunaldiak
Txillardegi
Donostiako
Liburutegi Nagusiko sotoa
(Sarrera San Jeronimo kaletik)

EZAGUTZAREN ETA ERABILERAREN ARTEKO MATAZA

1. Euskaldun elebakarrak desagertzearen ondorioz, EUSKARAREN ERABILERA **ZORIZKO FENOMENOA** bilakatu da.

2. *Itxaro daitekeen erabilera maila* probabilitate jakinaren araberako gertaera da, beraz.

3. Hizkuntza gutxituaren erabilera, oro har, egoera soziolinguistikoa eta hizkuntzarekiko leialtasunaren funtzio zuzena da.

EZAGUTZAREN ETA ERABILERAREN ARTEKO MATAZA

4. Hizkuntza gutxituaren erabilera, **zorizko aldagaia** delarik, banaketa normalaren probabilitate-funtzioaren araberakoa da. *N(50,15)*

5. Bere batez bestekoa (μ_{Pb}), oro har, 50 da eta desbiderapen estandarra (σ_{Pb}), berriz, 15

EZAGUTZAREN ETA ERABILERAREN ARTEKO MATAZA

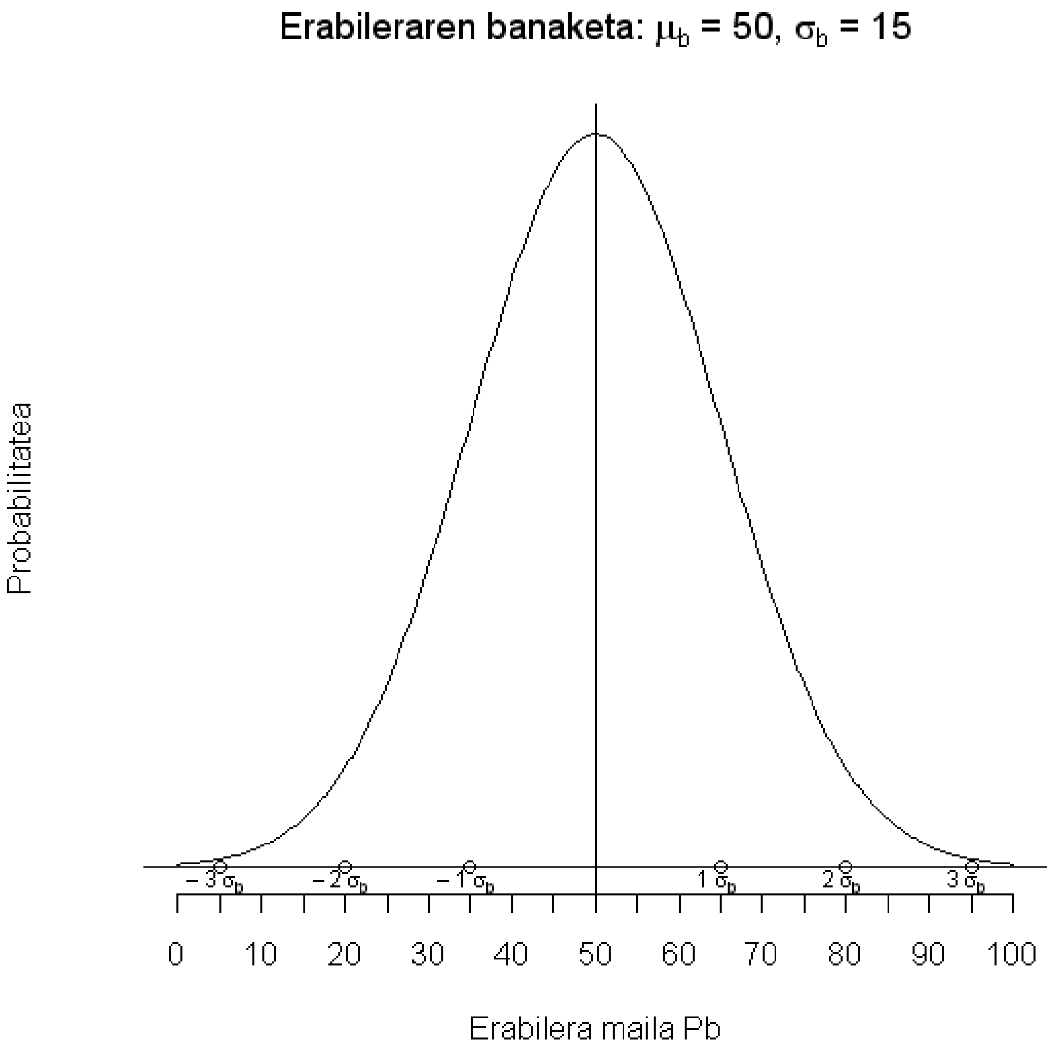

EZAGUTZAREN ETA ERABILERAREN ARTEKO MATAZA

6. Hizkuntza gutxituaren *itxaropen matematikoa* elebidunen proportzioaren araberako **batez besteko aritmetiko haztatua** da. Honela kalkulatzen da:

$$p_B = \left(w_2 \left(ex \right)^2 + w_3 \left(ex \right)^3 + w_4 \left(ex \right)^4 \right) 100$$

Non:

P_B Itxarondako hizkuntza gutxituaren erabilera maila.

w_j Solaskide-taldearen haztapen-neurriak (2, 3 eta 4 edo gehiago)

e_x (udalerriko) elebidunen proportzioa

EZAGUTZAREN ETA ERABILERAREN ARTEKO MATAZA

7. Solaskide-kopuruen araberako haztapen-neurriak (w_j) *enpirikoki* finkatu dira eta konstantetzat hartzen ditugu:

w_2	Bikoteen haztapen-neurria:	0,60
w_3	Hirukoteen haztapen-neurria:	0,22
w_4	Lau edo solaskide gehiago:	0,18

$$w_2 + w_3 + w_4 = 1$$

EZAGUTZAREN ETA ERABILERAREN ARTEKO MATAZA

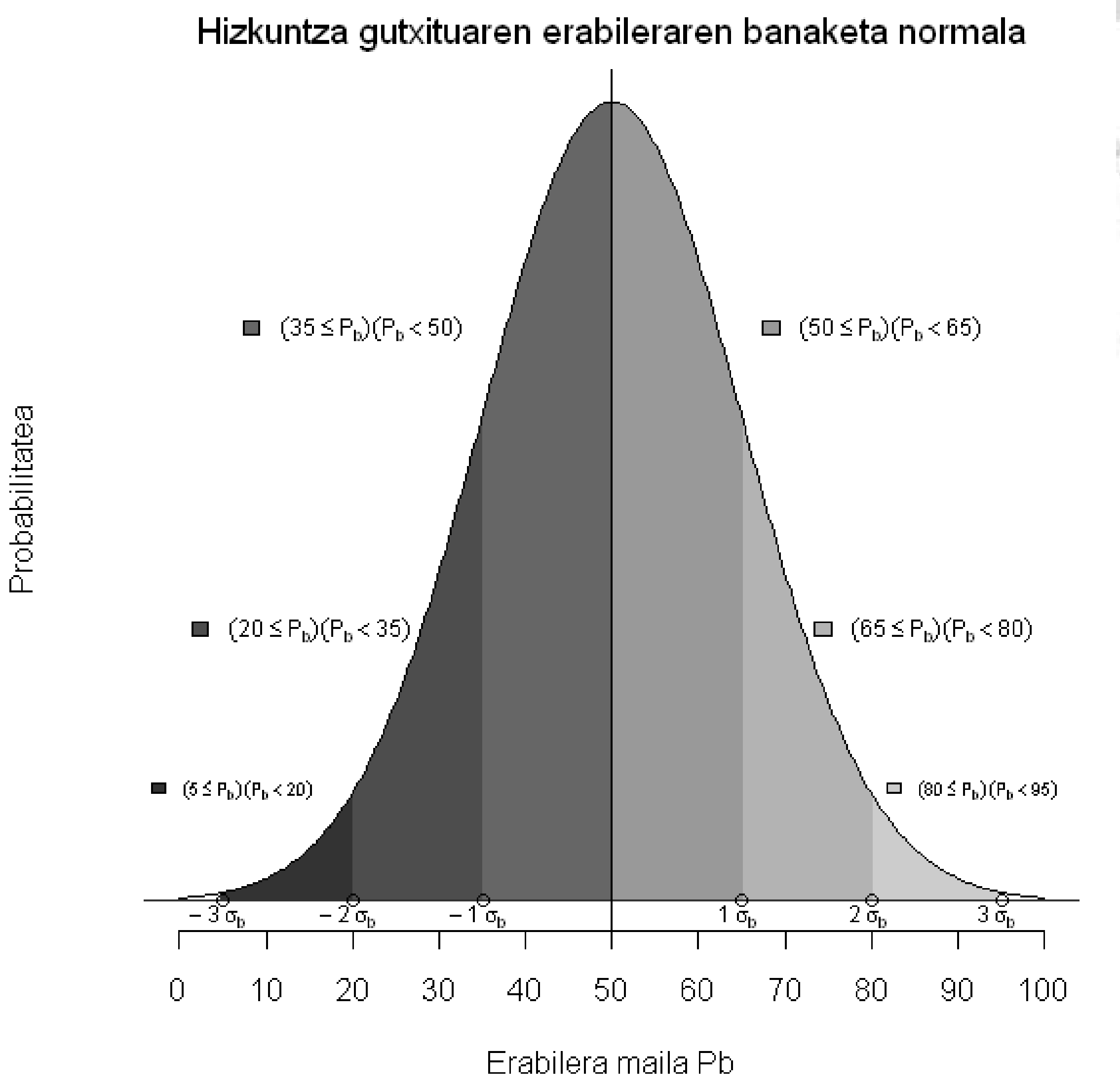

EZAGUTZAREN ETA ERABILERARAREN ARTEKO MATAZA

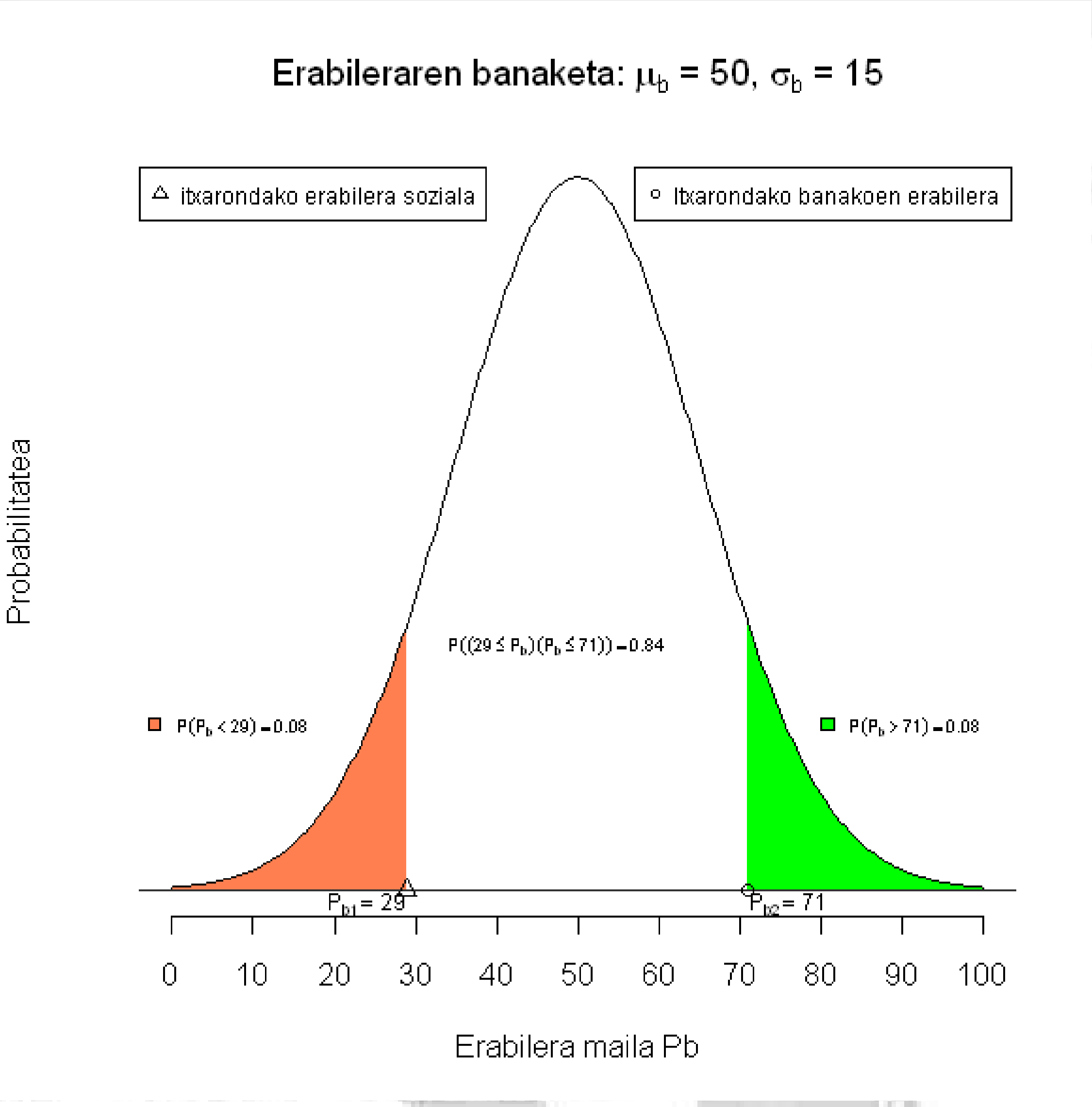

EZAGUTZAREN ETA ERABILERAREN ARTEKO MATAZA

8. ERABILERA **SOZIALA** esaten diogu tokian tokiko ageriko erabilerari. Hau da, udalerrietan *publikoki* neur daitekeen erabilera-tasa.
9. ERABILERA **INDIBIDUALA** esaten diogu HIZTUN (elebidun) bakoitzak erakuts dezakeen erabilera-tasa.
10. HIZKUNTZAREKIKO LEIALTASUNA, oro har, hizkuntza gutxitua erabiltzeko elebidun bakoitzak erakusten duen joera da. Hiztun bakoitzaren ezaugarria da, beraz.
11. LEIALTASUN **PASIBOA** da, oro har, egoera soziolinguistikoak ezartzen dituen mugen barruan elebidun bakoitzak erakusten duen joera.
12. LEIALTASUN **AKTIBOA** da, berriz, elebidunaren joera egoera soziolinguistikoak ezarritako mugetatik harago erabiltzeko joera.

EZAGUTZAREN ETA ERABILERAREN ARTEKO MATAZA

13. ERABILERA SOZIALA **tokian tokiko (udalerriko) banaketaren** arabera azal daiteke. Banaketa horien parametroak honela kalkulatzen dira:

$$\mu_{P_b} = E\left(P_b\right) = P_b$$

$$\sigma_{P_b} = 0,15.\sqrt{e_x\left(1 - e_x\right)}$$

EZAGUTZAREN ETA ERABILERAREN ARTEKO MATAZA

14. LEIALTASUN **PASIBOAREN banaketa** normala da:

$$N\left[\mu_{L_P}, \sigma_{L_P}\right] \qquad \mu_{L_P} = \frac{P_b}{2} \qquad \sigma_{L_P} = 0.15P_b$$

15. LEIALTASUN **AKTIBOAREN banaketa**, berriz,

$$N\left[\mu_{L_A}, \sigma_{L_A}\right] \qquad \mu_{L_A} = \frac{P_b + P_{bg}}{2} \qquad \sigma_{L_a} = 0.15\left(P_{bg} - P_b\right)$$

EZAGUTZAREN ETA ERABILERAREN ARTEKO MATAZA

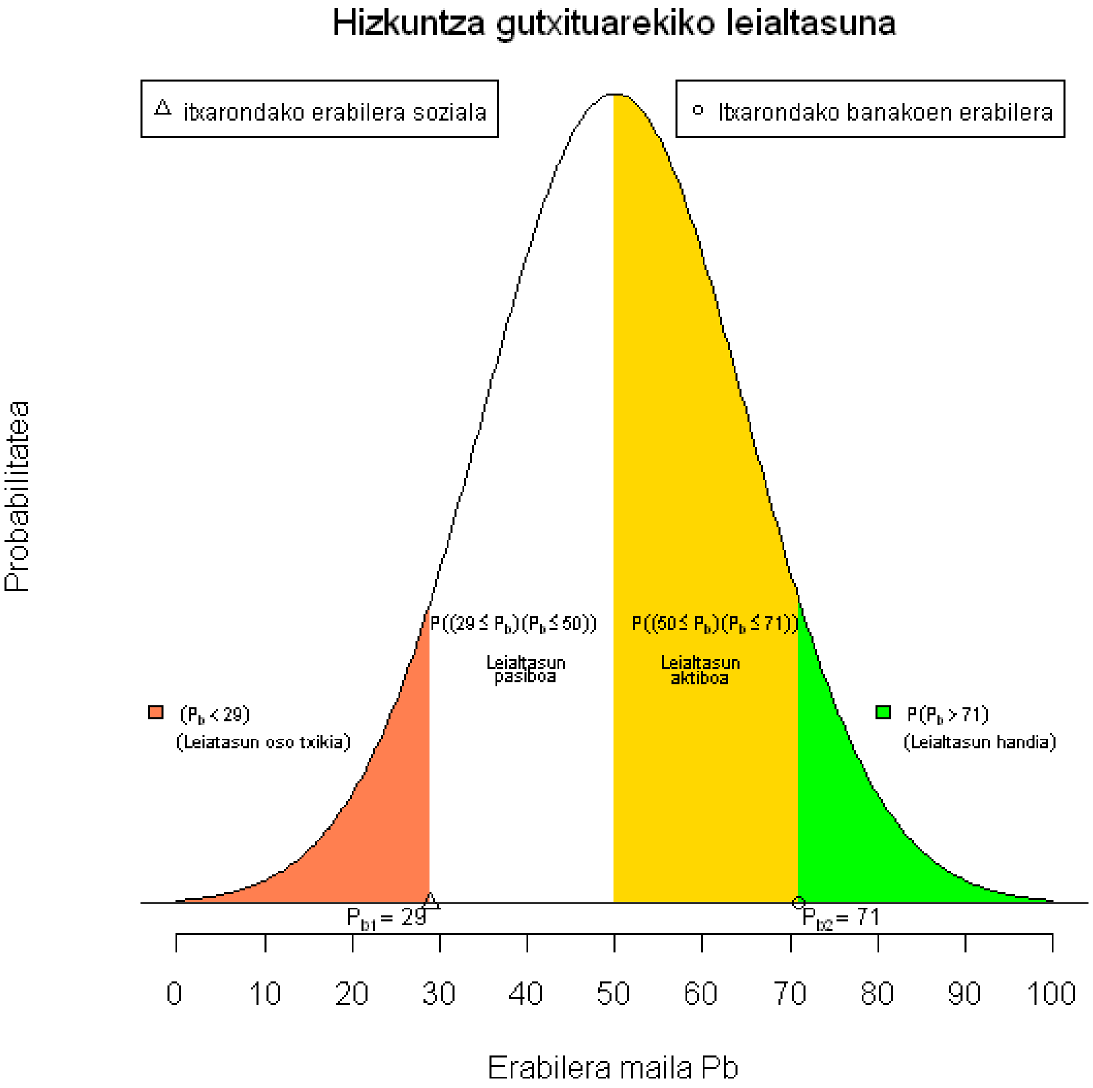

EZAGUTZAREN ETA ERABILERAREN ARTEKO MATAZA

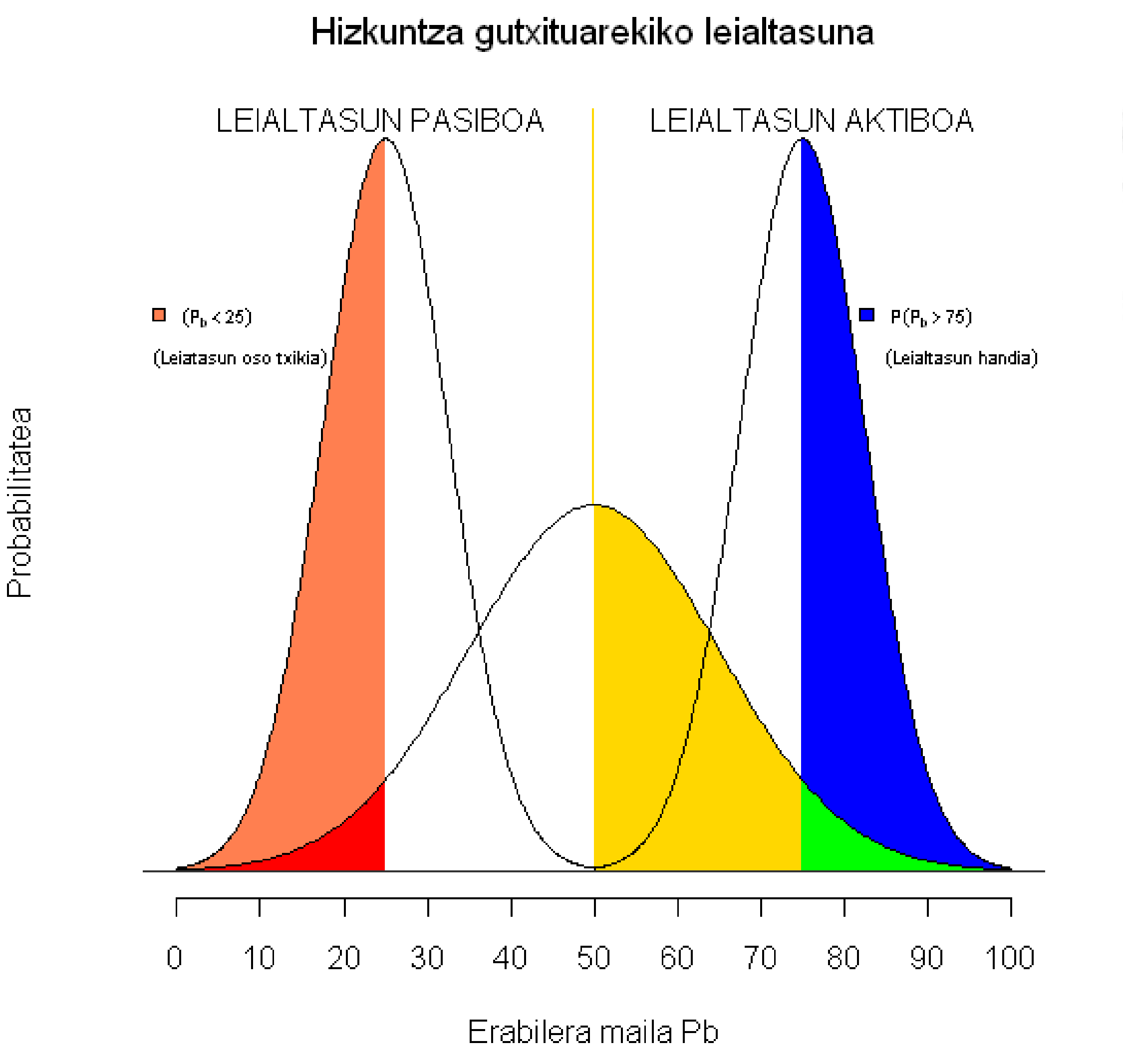

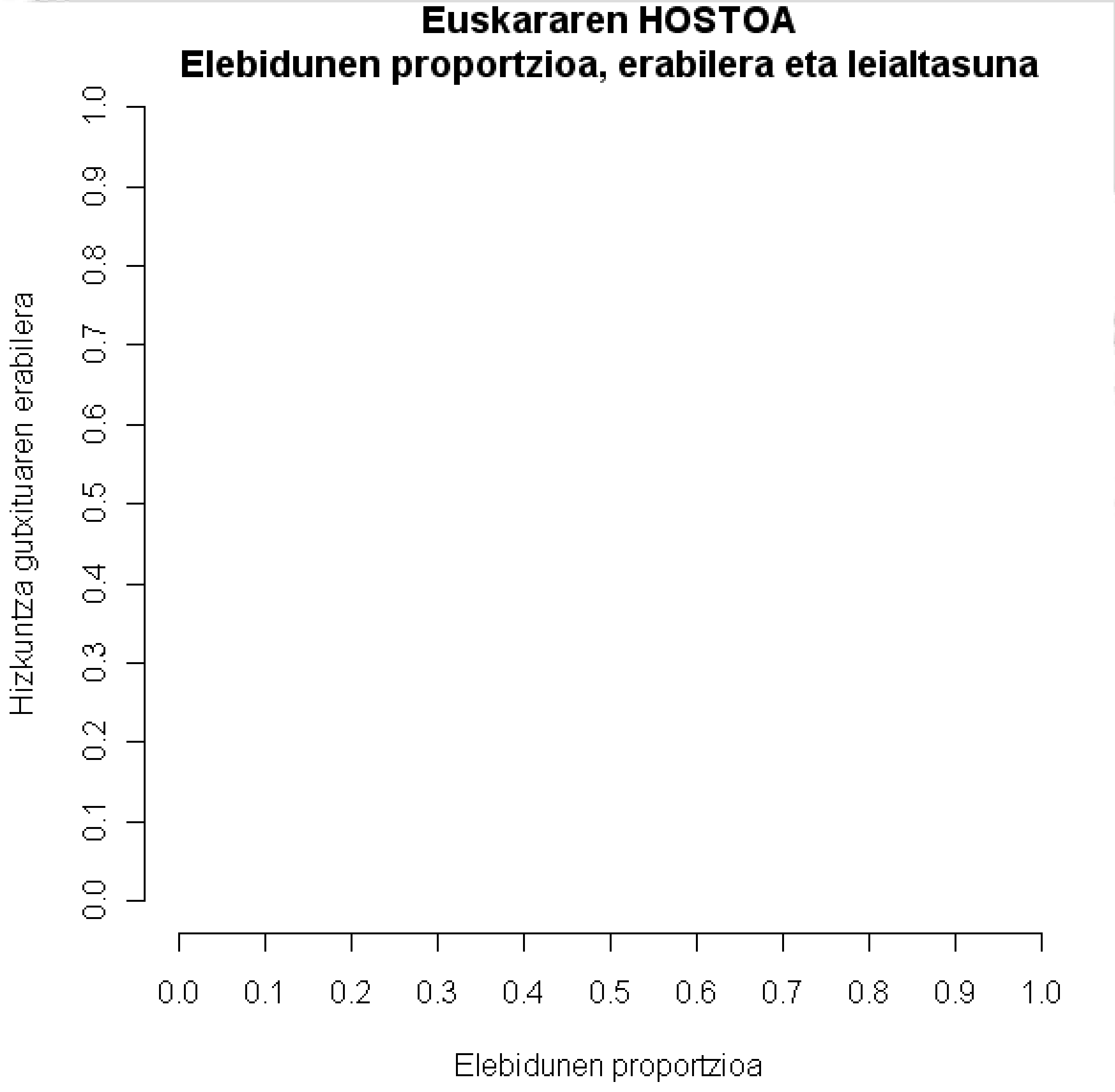
Euskararen HOSTOA
Elebidunen proportzioa, erabilera eta leialtasuna
Hizkuntza gutxituaren erabilera
0.0
0.1
0.2
0.3
0.4
0.5
0.6
0.7
0.8
0.9
1.0
Elebidunen proportzioa

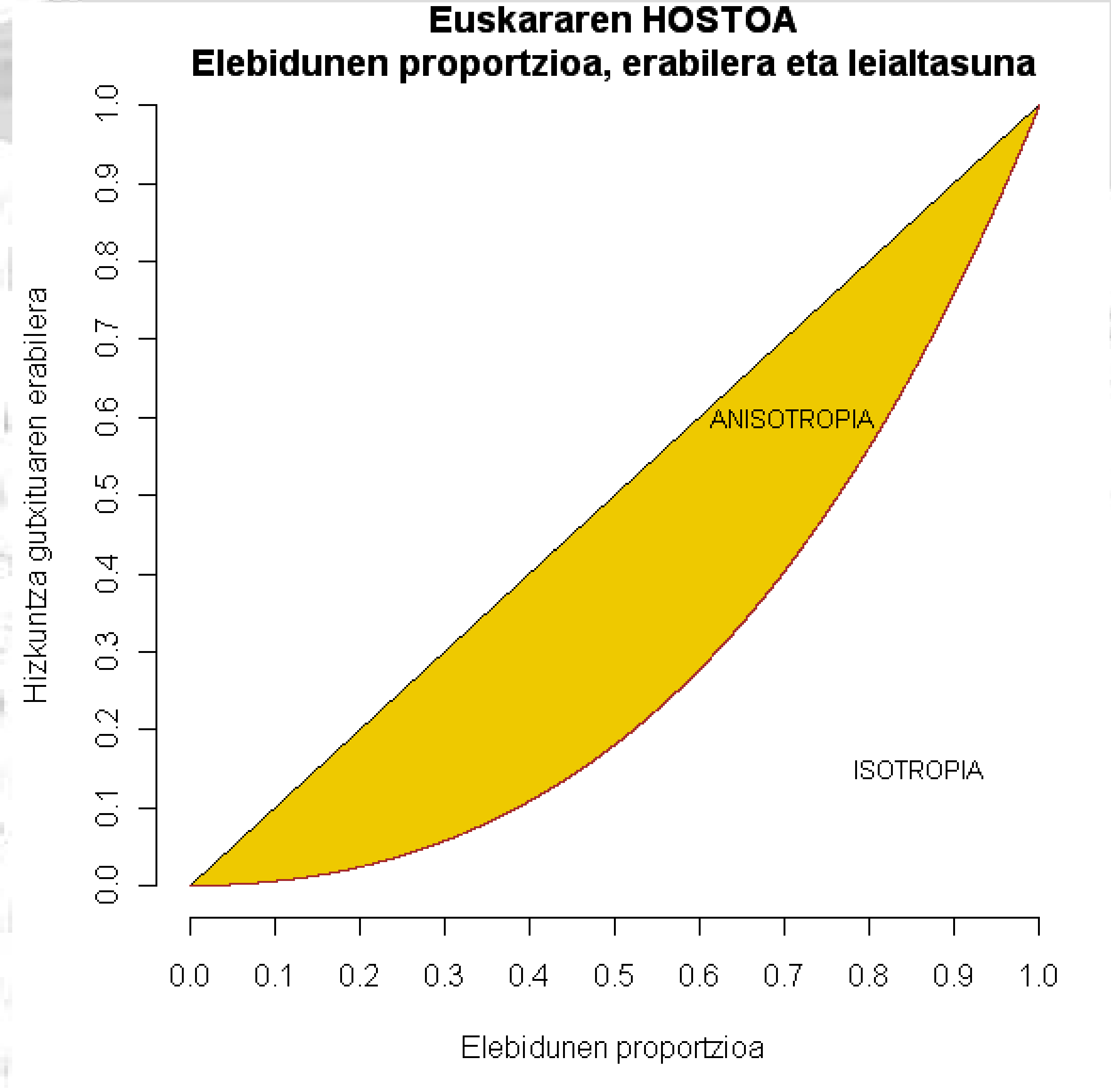
Euskararen HOSTOA
Elebidunen proportzioa, erabilera eta leialtasuna
Hizkuntza gutxituaren erabilera
Elebidunen proportzioa
ANISOTROPIA
ISOTROPIA
0.0
0.1
0.2
0.3
0.4
0.5
0.6
0.7
0.8
0.9
1.0

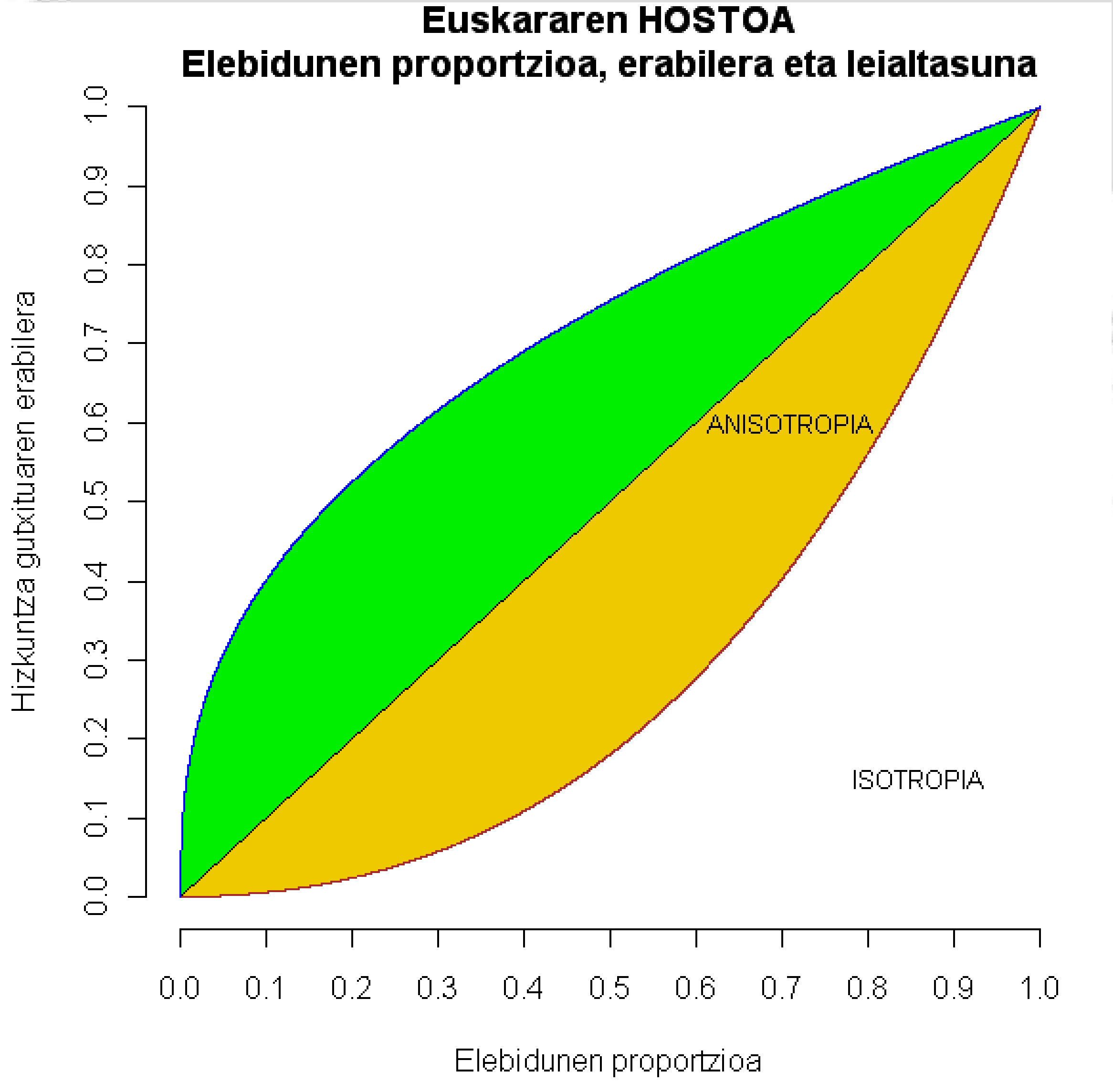
Euskararen HOSTOA
Elebidunen proportzioa, erabilera eta leialtasuna
Hizkuntza gutxituaren erabilera
0.0 0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9 1.0
ANISOTROPIA
ISOTROPIA
0.0 0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9 1.0
Elebidunen proportzioa

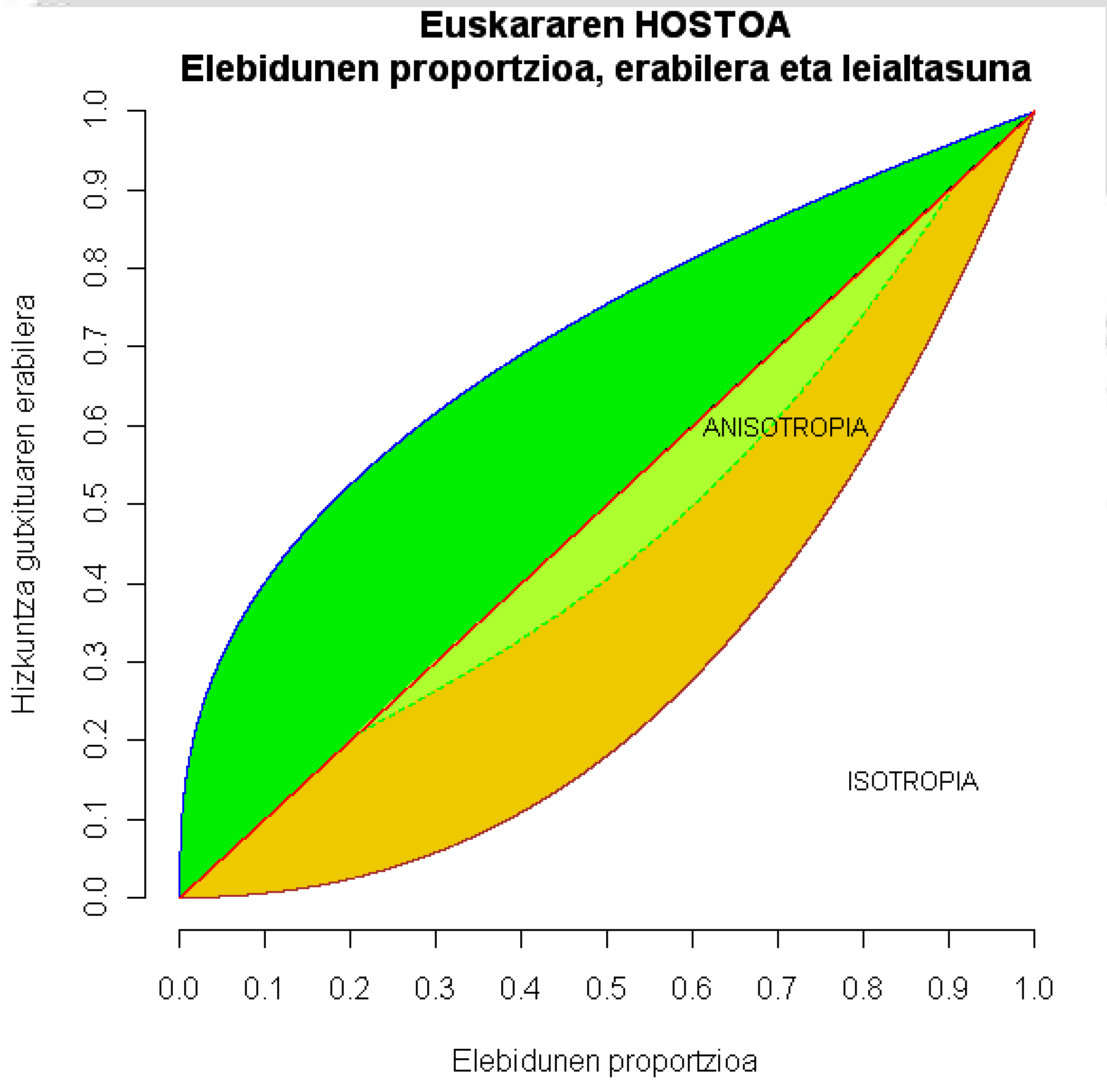
Euskararen HOSTOA
Elebidunen proportzioa, erabilera eta leialtasuna
Hizkuntza gutxituaren erabilera
Elebidunen proportzioa
ANISOTROPIA
ISOTROPIA
0.0
0.1
0.2
0.3
0.4
0.5
0.6
0.7
0.8
0.9
1.0

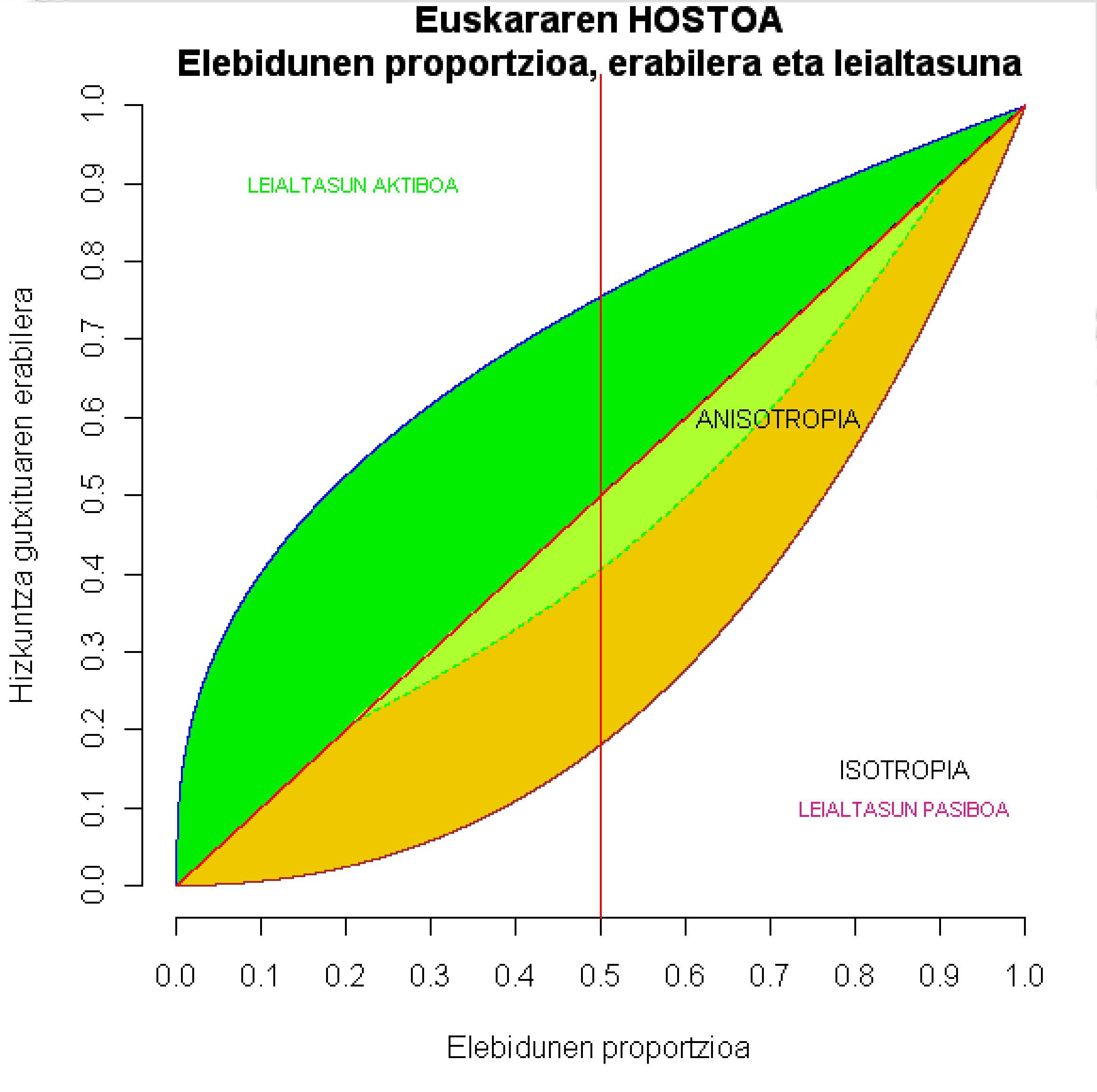
Euskararen HOSTOA
Elebidunen proportzioa, erabilera eta leialtasuna
LEIALTASUN AKTIBOA
ANISOTROPIA
ISOTROPIA
LEIALTASUN PASIBOA
Hizkuntza gutxituaren erabilera
Elebidunen proportzioa
0.0
0.1
0.2
0.3
0.4
0.5
0.6
0.7
0.8
0.9
1.0

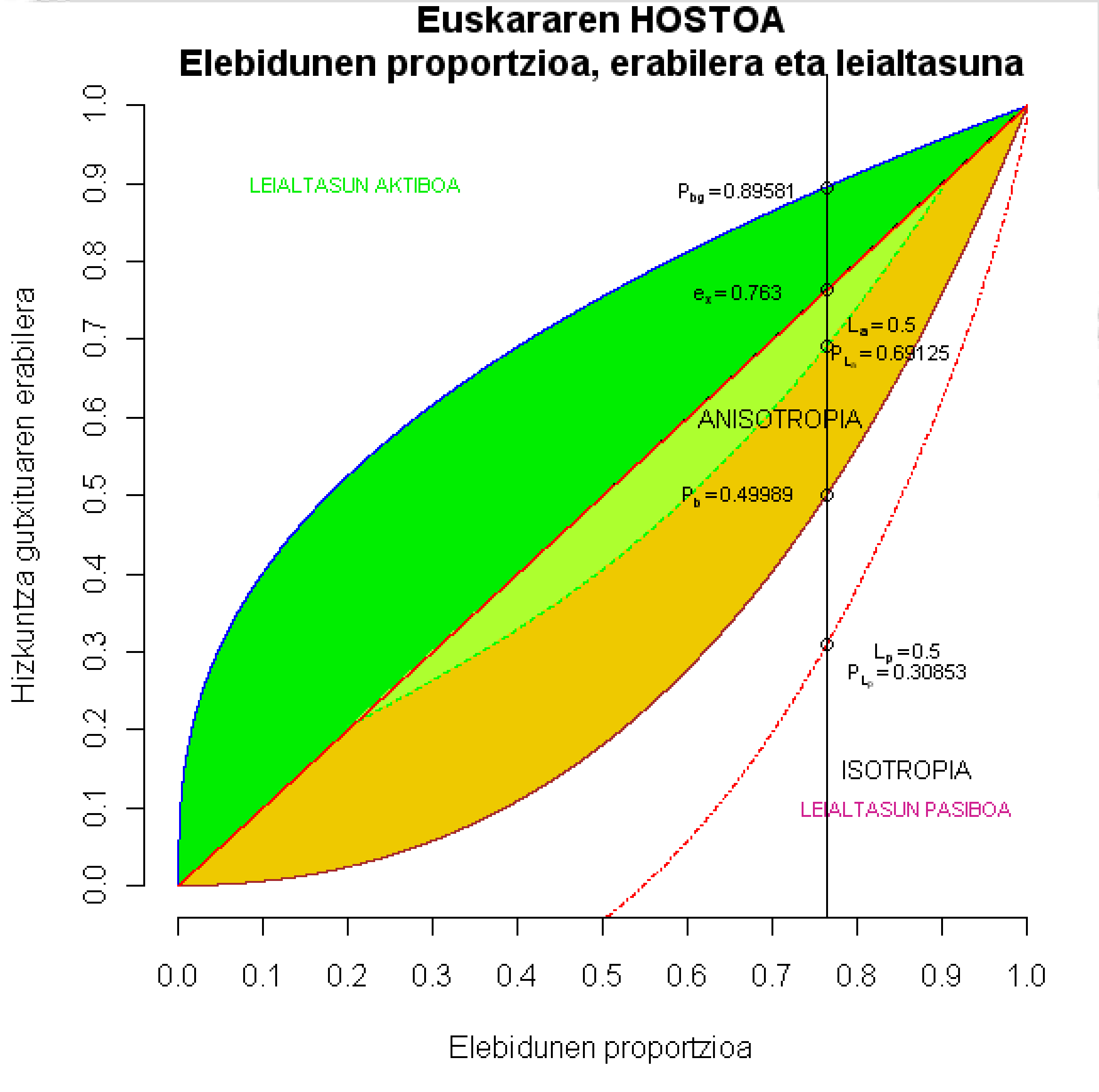
Euskararen HOSTOA
Elebidunen proportzioa, erabilera eta leialtasuna
LEIALTASUN AKTIBOA
P_bg=0.89581
e_x=0.763
L_a=0.5
P_La=0.69125
ANISOTROPIA
P_b=0.49989
L_p=0.5
P_Lp=0.30853
ISOTROPIA
LEIALTASUN PASIBOA
Hizkuntza gutxituaren erabilera
Elebidunen proportzioa
0.0 0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9 1.0

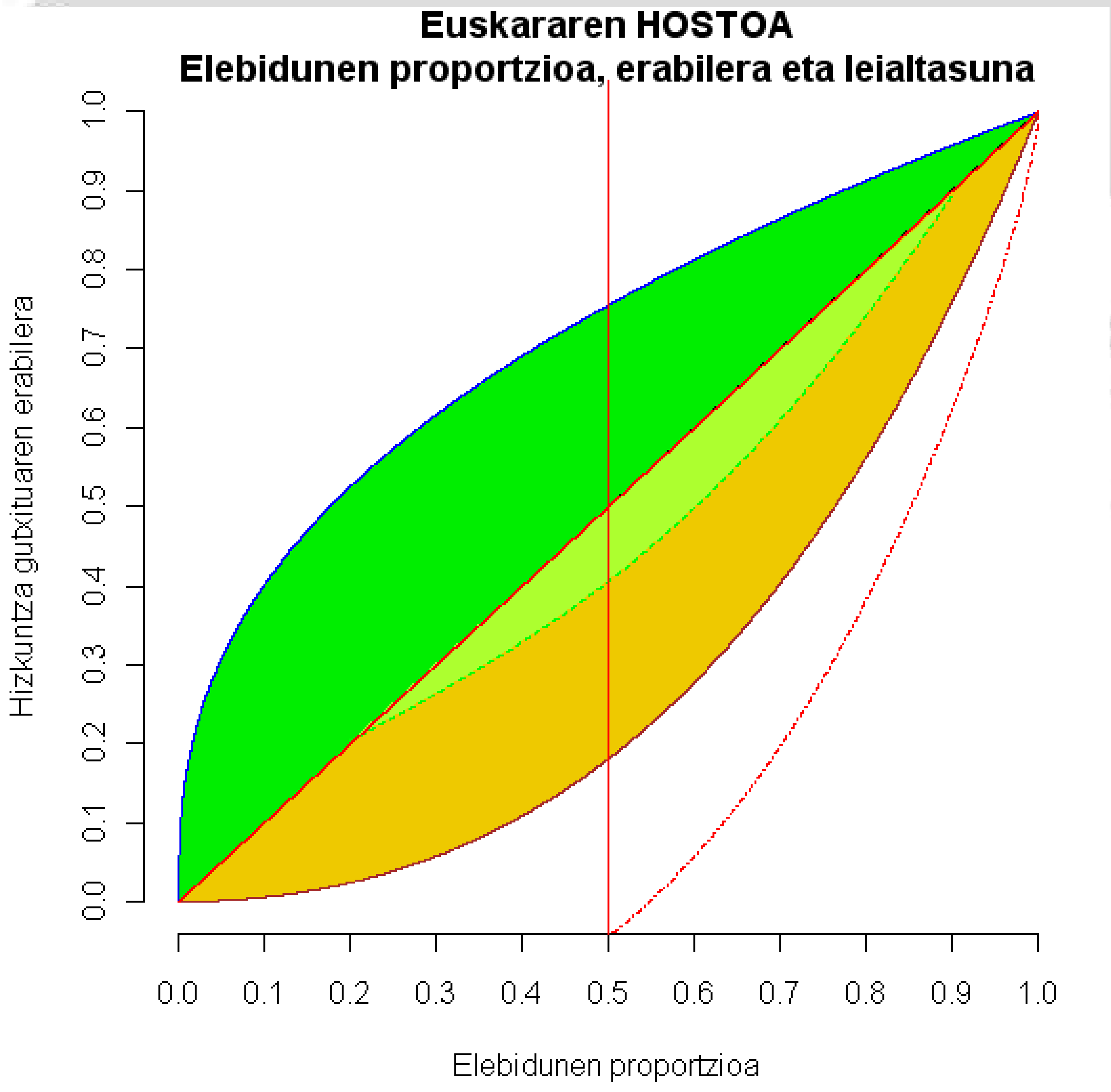
Euskararen HOSTOA
Elebidunen proportzioa, erabilera eta leialtasuna
Hizkuntza gutxituaren erabilera
Elebidunen proportzioa
0.0
0.1
0.2
0.3
0.4
0.5
0.6
0.7
0.8
0.9
1.0

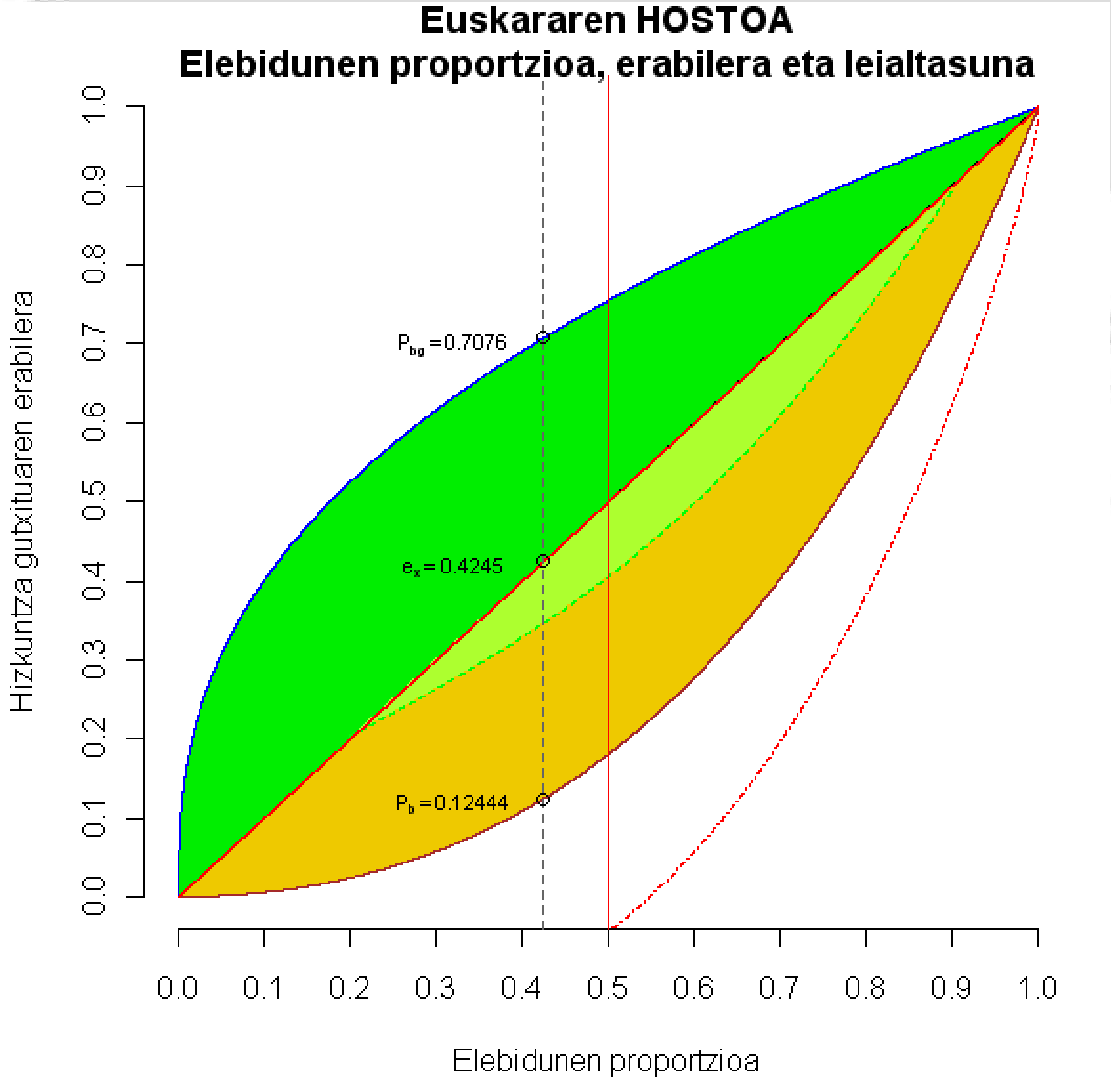

Euskararen HOSTOA
Elebidunen proportzioa, erabilera eta leialtasuna
Hizkuntza gutxituaren erabilera
Elebidunen proportzioa
P_bg =0.7076
e_x =0.4245
P_b =0.12444
0.0
0.1
0.2
0.3
0.4
0.5
0.6
0.7
0.8
0.9
1.0

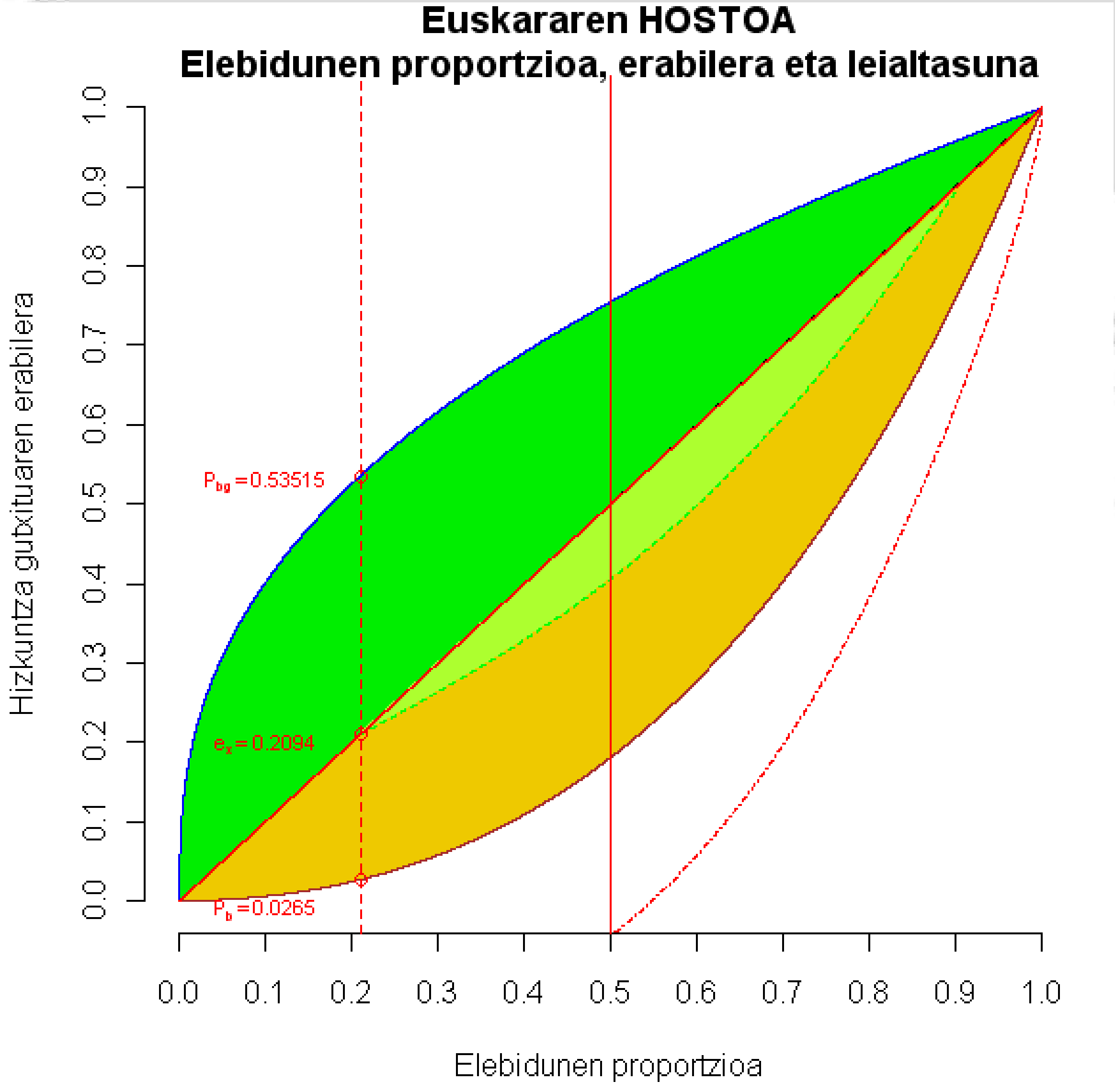
Euskararen HOSTOA
Elebidunen proportzioa, erabilera eta leialtasuna
Hizkuntza gutxituaren erabilera
Elebidunen proportzioa
0.0
0.1
0.2
0.3
0.4
0.5
0.6
0.7
0.8
0.9
1.0
P_{bg}=0.53515
e_x=0.2094
P_b=0.0265

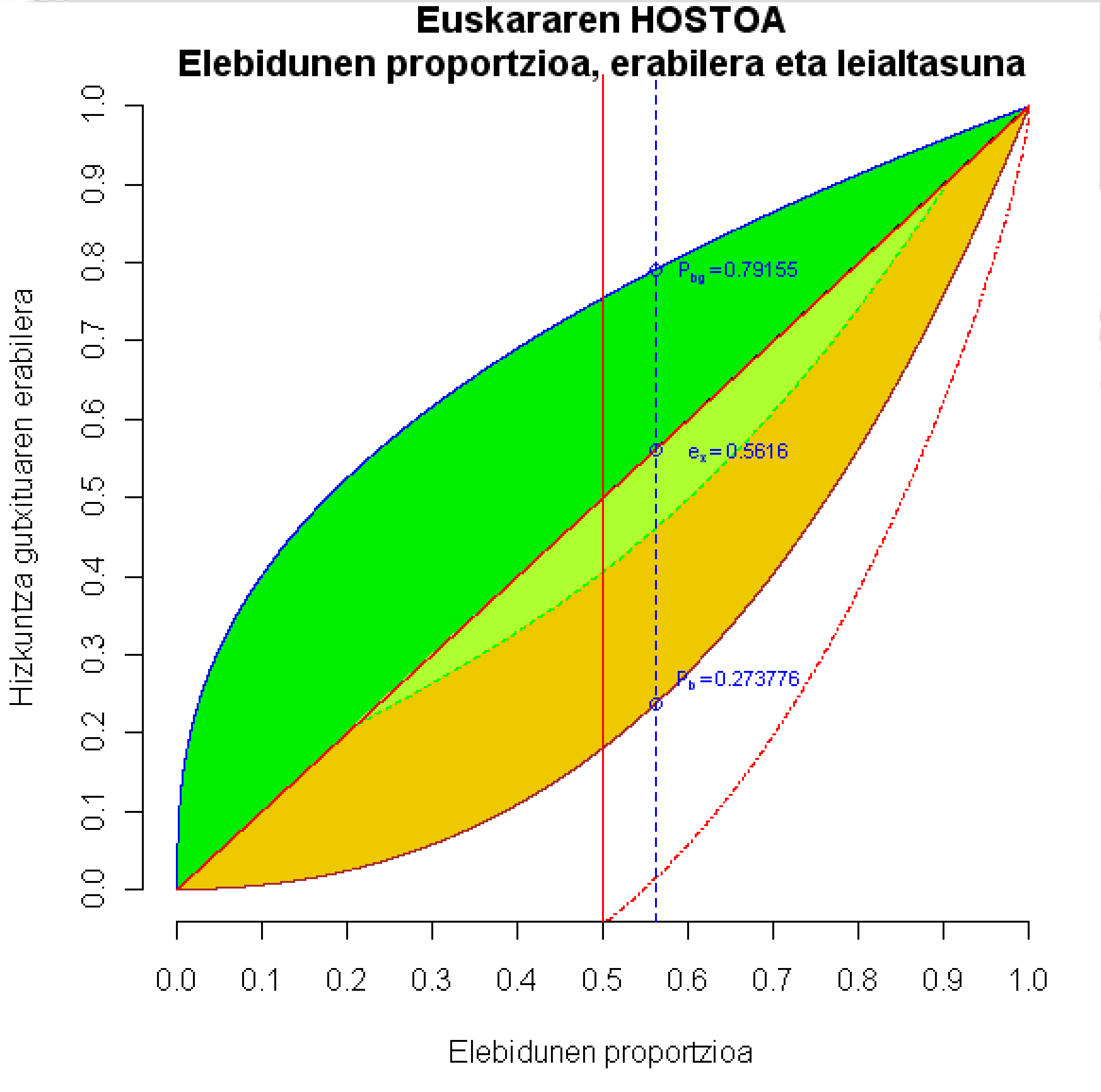

Euskararen HOSTOA
Elebidunen proportzioa, erabilera eta leialtasuna
Hizkuntza gutxituaren erabilera
0.0
0.1
0.2
0.3
0.4
0.5
0.6
0.7
0.8
0.9
1.0
P_{bg}=0.79155
e_x=0.5616
P_b=0.273776
0.0
0.1
0.2
0.3
0.4
0.5
0.6
0.7
0.8
0.9
1.0
Elebidunen proportzioa

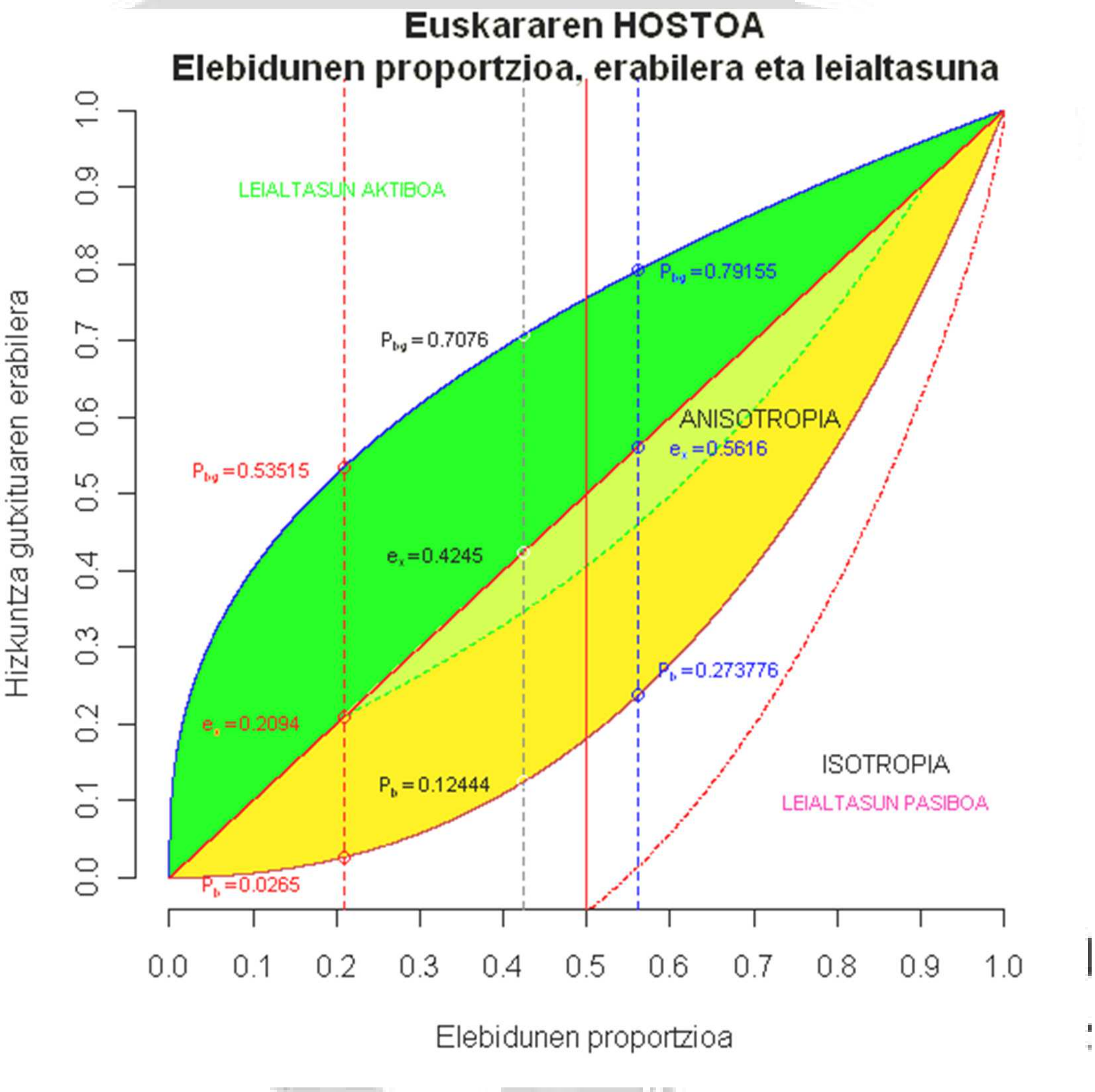
Euskararen HOSTOA
Elebidunen proportzioa, erabilera eta leialtasuna
LEIALTASUN AKTIBOA
P_{bg} =0.79155
P_{bg} = 0.7076
ANISOTROPIA
e_x =0.5616
P_{bg} =0.53515
e_x =0.4245
P_b =0.273776
e_x =0.2094
ISOTROPIA
P_b = 0.12444
LEIALTASUN PASIBOA
P_b =0.0265
Hizkuntza gutxituaren erabilera
Elebidunen proportzioa
0.0
0.1
0.2
0.3
0.4
0.5
0.6
0.7
0.8
0.9
1.0

Adimena eta kemena, batasunaren ingeniari

Agur eta ohore

Mila esker!